

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **I. D. K.**, B., X. B., proti žalovanému: **Mesto Pezinok**, Radničné nám. 7, 902 14 Pezinok, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. 5/693-CH-rozh-505/2007--Ci zo dňa 9. júla 2007, č. 046031/2007 zo dňa 11. júla 2007 a č. 47530/2008 zo dňa 24. apríla 2008, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21. apríla 2011 č. k. 2S 210/2007-72, 2S 238/2008-72 a 2S 55/2009-72, o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov a iné, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21. apríla 2011, č. k. 2S 210/2007-72, 2S 238/2008-72 a 2S 55/2009-72, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením Krajský súd v Bratislave nepriznal žalobcovi oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a zároveň zamietol jeho žiadosť o ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že na základe navrhovateľom predloženého potvrdenia o osobných majetkových a zárobkových pomeroch k žiadosti žalobcu o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a o ustanovenie zástupcu z radov advokátov mal krajský súd za preukázané, s prihliadnutím na ustanovenia § 138 ods. 1 a § 30 O.s.p., že

žalobca nespĺňa podmienky pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a následne ani na ustanovenie zástupcu pre konanie, keďže to neodôvodňujú jeho pomery – existencia bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pričom obidvaja manželia poberajú starobný dôchodok, vlastníctvo viacerých nehnuteľností.

Uznesenie krajského súdu napadol žalobca včas podaným odvolaním a domáhal sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na nové rozhodnutie. V doplnenom odvolaní žalobca žiadal súčasne s oslobodením od platenia súdnych poplatkov a ustanovením zástupcu z radov advokátov aj odstrániť tvrdosť zákona spočívajúcu vo vysokom súdnom poplatku – 66 eur, za každé preskúmanie rozhodnutia vydaného v správnom konaní. Žalobca žiadal o prehodnotenie rozhodnutia súdu vzhľadom k tomu, že je starobný dôchodca so zlým zdravotným stavom, každoročne operovaný a starobný dôchodok mu nepostačuje na zaplatenie zvýšenej dane z nehnuteľnosti (chata), miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a súdnych poplatkov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech.

Podľa ustanovenia § 5 ods. 1 písm. a/ zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa ustanovenia § 138 ods. 1 O.s.p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú, a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Podľa ustanovenia § 30 O.s.p. v znení účinnom od 1. januára 2012 účastníka, ktorý požiada o ustanovenie advokáta a u ktorého sú predpoklady, aby bol oslobodený od súdnych poplatkov, súd odkáže na Centrum právnej pomoci. O tejto možnosti súd účastníka poučí.

Podľa § 372t O.s.p. na konania začaté do 31. decembra 2011 sa použijú predpisy účinné od 1. januára 2012.

Vo všeobecnosti treba uviesť, že Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pripúšťa možnosť čiastočného, prípadne úplného oslobodenia od súdnych poplatkov ako i možnosť účastníka konania požiadať o ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Je pritom povinnosťou účastníka vierohodným spôsobom preukázať súdu svoje pomery, ktoré sú rozhodujúce pre posúdenie dôvodnosti jeho žiadosti. V súvislosti so skúmaním splnenia zákonných podmienok, ktoré treba skúmať v každom konaní samostatne, berie súd na zreteľ nielen majetkové, zárobkové a osobné pomery žiadateľa, ale i na jeho celkové pomery, ako i charakter sporu a výšku súdneho poplatku. Nedostatočné majetkové pomery a žiadny príjem môže síce žiadateľ subjektívne vnímať ako krajné a ťaživé, ale ešte nemusia predstavovať dôvod, pre ktorý by boli naplnené podmienky v zmysle ustanovenia § 138 ods. 1 O.s.p.

Predpokladom, aby mohlo byť vyhovené žiadosti účastníka na ustanovenie zástupcu z radov advokátov, je splnenie zákonných podmienok, v dôsledku ktorých by bol súdom oslobodený od platenia súdnych poplatkov podľa § 138 ods. 1 O.s.p. Zákonodarca teda v právnej norme § 30 O.s.p. aj naďalej podmieňuje právo na priznanie zástupcu z radov advokátov pre zabezpečenie ochrany práv len tomu účastníkovi, ktorému by súd priznal oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v zmysle § 138 ods. 1 O.s.p.

Táto podmienka u žalobcu splnená nebola. Z listín predložených žalobcom aj podľa názoru najvyššieho súdu nevyplýva, že by jeho pomery odôvodňovali, aby mu súd priznal oslobodenie od zaplatenia súdnych poplatkov, hoci aj sčasti, pretože z predložených dokladov je zrejmé, že žalobca sa nenachádza v takej sociálnej alebo finančnej tiesni, ktorá by odôvodňovala priznanie oslobodenia, keďže treba zohľadniť aj výšku súdneho poplatku (66 eur) ako aj ustanovením § 138 ods. 1 O.s.p. danú zákonnú podmienku, že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie. Z uvedených dôvodov mal krajský súd

pre svoje rozhodnutie, že žalobca nespĺňa zákonné podmienky na ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov, dostatok skutkových podkladov a vyvodil z nich i správny právny záver.

Pri posudzovaní každej žiadosti na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov je potrebné skúmať, či sú kumulatívne splnené obe zákonné podmienky – I. pomery účastníka a II. nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Po splnení týchto podmienok, môže sa účastník domáhať ustanovenia advokáta prostredníctvom Centra právnej pomoci.

Pre posúdenie dôvodnosti priznania oslobodenia od súdnych poplatkov sú rozhodujúce najmä majetkové a sociálne pomery účastníka, ale aj výška súdneho poplatku a povaha nároku.

Z tlačiva potvrdenia vyplýva, že žalobca v ňom uviedol, že je ženatý, žalobca aj jeho manželka poberajú starobný dôchodok (každý cca 400 eur mesačne), vlastní byt, rekreačnú chatu.

Z výpisu z katastra nehnuteľností vyplýva, že žalobca je okrem bytu a rekreačnej chaty aj vlastníkom pozemkov zapísaných na liste vlastníctva pod č. X. a č. X..

Žalobca nepredložil žiadny doklad, že by manželia mali zrušené bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, ani rozhodnutie o hmotnej núdzi.

Vzhľadom na preukázané príjmy manželov a vzhľadom na počet nehnuteľností vo vlastníctve žalobcu a jeho manželky, dospel odvolací súd k zhodnému záveru ako súd prvého stupňa, teda, že v danom prípade pomery žalobcu neodôvodňujú oslobodenie od súdnych poplatkov a v súvislosti s tým aj ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na uvedené dôvody napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky záverom dáva žalobcovi do pozornosti, že podľa § 3 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony je s účinnosťou od 1. januára 2012 poskytnutie právnej pomoci možné aj v konaní pred súdom v správnom súdnictve. Žalobkyňa sa teda môže so svojou žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci obrátiť priamo aj na Centrum právnej pomoci (www.legalaid.sk).

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 26. apríla 2012

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská